

MORS VENIT VELOCITER

K nedožitým devadesátinám Jana S. Kruliše-Randy

Dne 7. června 2015 zemřel v Curychu *prof. Jan S. Kruliš-Randa*. Narodil se v roce 1926 v Praze do rodiny *Ing. Ivo Kruliše-Randy*, experta v oboru hutnictví. Jeho pradědečky byli profesor *Antonín rytíř Randa* a *František Křížík*, vynálezce a průmyslník. Po maturitě na gymnáziu působil profesor *Kruliš-Randa* krátce jako katecheta a po znovuotevření vysokých škol se zapsal ke studiu na Právnické fakultě Univerzity Karlovy.

Kvůli svým protikomunistickým postojům byl však již v březnu 1948 ze studií práv vyloučen. Ve svých aktivitách pokračoval tím, že pomáhal utéci přes hranice lidem pronásledovaným komunistickým režimem. Jemu samotnému se podařilo jen těsně uniknout zatčení a za dramatických okolností uprchnout roku 1949 přes Šumavu do Bavorska. Ve studentském uprchlickém táboře v Ludwigsburgu se zúčastnil přednášek českých exilových profesorů a při návštěvě švýcarské humanitární delegace se mu podařilo získat stipendium a odešel studovat do Curychu národní hospodářství.

V roce 1955 získal na curyšské univerzitě doktorát a dále absolvoval studia na ženevském *Centre d'Etudes Industrielles*. Krátce po úspěšném ukončení studií ekonomie přesídlil *Jan S. Kruliš-Randa* do USA, kde působil v manažerských pozicích v mezinárodním koncernu *Alcan Aluminium* v New Yorku. V roce 1963 se vrátil zpět do Curychu poté, co se oženil se Švýcarkou *Rosmarie Spühler*, dcerou jednoho z nejvýznamnějších švýcarských politiků. V 60. a 70. letech profesor *Kruliš-Randa* nadále působil v manažerských pozicích u různých mezinárodních koncernů.

Vedle toho úspěšně rozvíjel svou akademickou dráhu, když působil jako pedagog na vysokých školách v Ženevě, v Turínu a v Bruselu. V roce 1976 se *Jan S. Kruliš-Randa* habilitoval na Univerzitě v Curychu a zde pak působil až do svého odchodu do penze jako profesor národního hospodářství a také jako ředitel zdejšího Institutu pro podnikové hospodářství. K jeho specializacím patřily především marketingové strategie a metody průzkumu trhu. V této oblasti také publikoval řadu knih a statí.

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 navázal profesor *Kruliš-Randa* čilé styky s českou akademickou obcí, přednášel na Vysoké škole ekonomické a také na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Se svými švýcarskými studenty pořádal doktorské semináře na Univerzitě Karlově a naopak české pedagogy zval na přednášky do Curychu.

V roce 1991 se zasadil o znovuzaložení Randovy nadace a stal se předsedou její správní rady, v níž působil až do konce svého života. Díky Randově nadaci mohla řada stipendistů absolvovat studijní programy na curyšské univerzitě. Randova nadace také každoročně oceňuje vynikající diplomové práce absolventů právnických fakult cenou spojenou s finančním příspěvkem. Profesor *Kruliš-Randa* se dále aktivně zúčastnil obnovy činnosti *Spolku českých právníků Všehrd* a také *Jednoty českých právníků*. Oba tyto právnické spolky jej zařadily mezi své čestné členy.

Profesor *Kruliš-Randa* byl noblesní, laskavý a slušný člověk. Stejně jako jeho předek, profesor *Antonín Randa*, i on považoval za základ kulturní společnosti přirozenou lidskou slušnost. Tento princip po celý svůj život důsledně prosazoval a sám se jím také řídil. Byl však zároveň velice tolerantní. I když zastával v politických otázkách většinou jasný názor, dokázal zároveň naslouchat jiným. Navzdory tomu, co si s komunistickým režimem prožil sám i co prožili jeho příbuzní, dokázal svým odpůrcům velkoryse odpouštět. Kolem sebe dokázal vždy šířit dobrou

náladu a optimismus. Přestože v poslední době nebyl příliš nadšen politickým vývojem v naší zemi, stále věřil, že i zde převáží ona již zmíněná přirozená slušnost.

Profesor *Kruliš-Randa* byl především ve svém respektu k rodinným tradicím konzervativcem. Na druhou stranu jako ekonom, a také v oblasti politiky, byl spíše liberálem, avšak nikoli liberálem bez břehů, neboť vždy zdůrazňoval potřebu ukotvení ekonomiky do pevného právního rámce. Ostře odmítal korupci. Právě nutnost úzkého sepětí práva s ekonomikou jak v oblasti vzdělávání, tak i v samotné praxi, patřila k jeho hlavním myšlenkám.

Profesor *Kruliš-Randa* byl rodilým Čechem, byl ale rovněž Švýcarem a Evropanem. Jeho evropanství se však zcela nekrylo se stávajícími evropskými strukturami, velmi silně totiž zdůrazňoval potřebu vytváření evropské identity zdola, nikoli prostřednictvím unijní byrokracie. Také proto aktivně vystupoval proti návrhu evropské ústavy. Profesor *Kruliš-Randa* byl ale zároveň také Američanem, vždyť vedle švýcarského měl také americké občanství. Především byl ale opravdovým českým vlastencem.

Za své zásluhy se profesoru *Kruliši-Randovi* dostalo řady poct a ocenění – Právnická fakulta Univerzity Karlovy mu na počátku 90. let udělila rehabilitační doktorát, *Jednota českých právníků* jej zase ocenila stříbrnou Randovou medailí. Dne 28. října 2011 vyznamenal osobnost profesora *Kruliše-Randy* také prezident České republiky tím, že mu udělil Medaili Za zásluhy o stát v oblasti vědy, výchovy a školství. A i v tomto ohledu profesor *Kruliš-Randa* vlastně „jenom“ pokračoval v rodinné tradici – vyznamenání, sice v jiné době a nikoli od prezidenta, ale od císaře, obdrželi i jeho pradědečkové – profesor *Antonín rytíř Randa* i *František Křížík* a také jeho prababička *Anděla Křížíková*. Naposledy pak byl vyznamenán jeho tchán – tomu v roce 2003 udělil prezident republiky *Václav Havel* Řád Tomáše Garrigua Masaryka *in memoriam*.

Profesor *Jan S. Kruliš-Randa* by se dne 28. února 2016 dožil 90 let.